

Písal sa rok 1949. Billy Graham mal tridsať rokov a vôbec netušil, že je tesne pred štartom ku celosvetovej sláve a veľkému vplyvu. Dnes znie ironicky, že keď sa pripravoval na svoju prelomovú evanjelizáciu v Los Angeles zistil, že zápasí s neistotou – nie kvôli existencii Boha či kvôli božstvu Ježiša Krista, ale v základnej otázke, či sa môže úplne spoliehať na to, čo mu vraví jeho Biblia. Vo svojej autobiografii Graham spomína, že sa cítil akoby bol natiahnutý na škripec. K Bohu ho ťahala Henrietta Mearsova, bystrá a zapálená kresťanka, pedagogicka so širokým záberom vedeckej práce a vzdelanosti, s hlbokým prehľadom moderného vedeckého bádania a hlbokou dôverou v spoľahlivosť Písma. Na druhú stranu ho strhával blízky priateľ a kolega v službe, tridsaťročný Charles Templeton.⁴ Ako Templeton sám vyznal, kresťanom sa stal pätnásť rokov predtým, keď sa mu coraz väčšími začal hnúť jeho vlastný životný štýl hazardného hráča na Torontskej dráhe. Ráno, po noci prebdení v špinavom striptízovom lokále, cítiac sa necitlivý ako dajaký odpad, vošiel do svojej izby a v tme si klakol vedľa svojej postele. „Náhle,“ spomínal neskôr, „to bolo akoby na mňa prehodili čierny záves. Celým telom i myslou mi prenikol pocit viny. Jediné slová, na ktoré som sa zmohol, boli: „Pane, zostúp ku mne. Zostúp, Pane...“ A potom: Pomaly zo mňa odchádzala ťažoba, veľká ako ja sám. Odchádzala mi zo stehien, z tela, z ramien i pliec a zmizla. Začalo ma zaplavovať nevýslovne teplo. Zdalo sa mi, akoby sa mi v hrudi rozžiarilo svetlo a ocistovalo ma... Báľ som sa aj dýchať, zo strachu, že by som mohol tú chvíľu narušiť, či ukončiť. A našiel som sa ako jemne, znova a znova šepkám: „Vďaka ti, Pane. Vďaka ti. Vďaka. Vďaka.“ Neskôr som pokojne ležal v posteli zaplavený pulzujúcim, obrovským, všeprenikajúcim šťastím.⁵ Templeton zanechal novinárčinu, aby sa pustil na duchovnú dráhu. V roku 1945 sa stretol s Grahamom na kampani Mládež pre Krista. Pôcas odvážnych šnúr po Európe boli ustavicne spolu, boli spolu ubytovaní, striedali sa za kazateľnicou na mítingoch. Templeton založil zbor, ktorý sa onedlho nezmestil do zborovej haly s 1 200 miestami na sedenie. Casopis American Magazine sa vyjadril, že „stanovil novú latku pre masové evanjelizácie.“⁶ Jeho priateľstvo s Grahamom rástlo. Graham svojmu životopiscovi neskôr povedal, že Templeton bol jeden z mála ľudí, ktorých vo svojom živote kedy miloval.⁷ No zakrátko na to začali na Templetona dorážať pochybnosti. „Konverziu som zažil ako neuveriteľný zelenáč,“ spomínal neskôr. „Práve keď ma začali sužovať rozličné otázky a pochybnosti, nedostávalo sa mi intelektuálneho poznania či teologického rozhľadu, ktorými by som odôvodnil svoju vieru – čo bolo nevyhnutné, môj rozum začal napádať a niekedy vyvracať základné vyznania kresťanskej viery.“⁸

VÍTAZSTVO VIERY

Takže tu bol skeptický Templeton v protiváhe ku hlboko veriacej Henriette Mearsovej, ktorý svojho priateľa Billyho Grahama odtahoval od nou opakovaných uistení, že Písmo je dôveryhodné. „Billy, si päťdesiat rokov pozadu,“ dôvodil. „Ludia už viac nemajú Bibliu za Bohom inšpirovanú, ako to hlásaš ty. Tvoja vieru je príliš jednoduchá.“ Zdalo sa, že Templeton túto tahanicu vyhráva. „Ak som aj priamo nepochyboval,“ vyznal sa neskôr Graham, „urcite som bol znepokojený.“ Vedel, že ak nebude môcť dôverovať Biblii, nebude pokračovať. Losangeleská kampan – udalosť, ktorá Grahamovi otvorila dvere k celosvetovej službe – bola na vážkach. Graham v Písme hľadal odpovede, modlil sa, uvažoval. Napokon všetko vyvrcholilo počas nočnej prechádzky s ťažkým srdcom za mesacného splnu v horách San Bernardino. Zvierajúc Bibliu Graham padol na kolena a vyznal, že na niektoré z filozofických a psychologických otázok, ktoré mu kládol Templeton a iní, nevie odpovedať. „Snažil som sa byť pred Bohom úplne otvorený, ale cosi ostalo nevyslovené,“ napísal. „Nakoniec ma Duch Svätý oslobodil, aby som to povedal. „Otce, rozhodujem sa túto knihu prijať ako Tvoje Slovo – vierou. Rozhodujem sa dovoliť viere preniknúť za moje intelektuálne otázky a pochybnosti a budem veriť, že toto je Tebou inšpirované Slovo.“ Keď so slzami v

očiach vstal z poklasknutia, cítil Božiu moc ako už celé mesiace nie. „Hoci neboli zodpovedané všetky moje otázky, prekročil som tú najväčšiu bariéru. V srdci a v mysli som vedel, že som bojoval a vyhral duchovný boj v mojej duši.“ 9 Pre Grahama to bola kľúčová chvíľa na ceste vpred. Pre Templetona to bol bod zlomu, plný horkého rozcarovania. O Grahamovi vyhlásil: „Tým, že si zavrel myseľ, spáchal intelektuálnu samovraždu.“ Odteraz k svojmu priateľovi pocitoval veľkú lútosť. Ich cesty sa začali rozchádzať. História vie, čo sa dialo s Grahamom v nasledujúcich rokoch. Stal sa najpresvedcivejším a najefektívnejším evanjelizátorom moderných cias a jedným z najrešpektovanejších ľudí na svete. A čo sa stalo s Templetonom? Zdecimovaný pochybnosťami rezignoval na službu duchovného a odšahoval sa späť do Kanady, kde sa stal komentátorom a spisovateľom. Templetonovo dôvodenie zničilo jeho vieru. Ale sú naozaj viera a intelekt nezlucitelné? Je možné byť mysliteľom a zároveň kresťanom veriacim v pravdu Biblie? Niektorí tvrdia, že nie. „Rozum a viera sú v opozícii, dve navzájom sa vylučujúce skutočnosti: niet medzi nimi súladu, niet na com stavať,“ zhrnul to ateista George H. Smith. „Viera je spoliehanie sa bez rozumu alebo práve napriek rozumu.“ 10 Kresťanský pedagóg W. Bingham zaujíma opačné stanovisko. „Viera,“ povedal, „je odpoveď rozumu na Božie sebazjavenie v prírode, v ľudskej histórii, v Písme a vo svojom vzkriesenom Synovi. 11 Tou poslednou vecou, ktorú by som ja, ktorý som veľkú časť svojho života žil ako ateista, chcel, aby bola naivná viera vybudovaná na vetkých základoch pekných predstáv či na predstieraní. Potreboval som vieru, ktorá by bola v súlade s rozumom, nie v rozpore s ním; chcem vieru, ktorá je pevne ukotvená v realite a nie odtrhnutá od nej. Potreboval som raz a navždy zistiť, či kresťanská viera obstojí pod drobnohľadom. Nastal čas, aby som sa zoci-voci porozprával s Charlesom Templetonom.